

УДК 658

СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «СТРАТЕГІЇ» РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Студ. М.Г. Березньова, гр. Мг ЗУР-17(з)

Науковий керівник доцент М.В. Скиба

Київський національний університет технологій та дизайну

Метою є уточнення теоретичних засад стратегічного управління підприємством, що змінюється, еволюціонує в процесі розвитку української та світової наукової економічної думки.

Завданням є на основі вивчення та аналізу наукових джерел конкретизувати понятійно-категоріальний апарат стратегічного управління.

Об'єктом дослідження є управління підприємством, а **предметом** процес стратегічного управління.

Застосування діалектичного підходу, як методу наукового пізнання, використання гнучкого та творчого збагнення світу, дозволило відійти від догматизму та розглянути стратегічне управління як динамічний процес.

Наукова новизна: аналіз наукових джерел дозволив уточнити поняття «стратегії», як основної ланки стратегічного управління, основним елементом, якому притаманне бачення перспектив, горизонту майбутнього розвитку подій.

Результати дослідження. Вивчення та аналіз наукових джерел доводить відсутність єдиної точки зору у вчених щодо поняття «стратегії». Сутність категорії «стратегія» еволюціонувала набуваючи нових рис та змістовних характеристик. Відсутнє серед науковців і спільне бачення щодо функцій стратегії. Вчені виокремлюють стратегію і як інструмент, і як спосіб, і як фактор, і як елемент, і як основу та ін.

Так, Шершньова З.Є наголошує на багатоманітності даного поняття і наводить наступні визначення:

- «стратегія» дає визначення основних напрямків і шляхів досягнення цілей зміцнення, зростання та забезпечення виживання організації в довгостроковій перспективі на основі концентрації зусиль на певних пріоритетах [1];
- «стратегія» є способом встановлення взаємодії фірми із зовнішнім середовищем;
- «стратегія» є основою для розробки стратегічних планів, проектів і програм, які є системною характеристикою напрямків та інструментами розвитку підприємства;
- «стратегія» є інструментом міжфункціональної інтеграції діяльності підприємства, способом досягнення синергії;
- «стратегія» є основою для формування та проведення змін в організаційній структурі підприємства, узагальненим стрижнем діяльності всіх рівнів і ланок ОСУ;
- «стратегія» є фактором стабілізації відносин в організації;
- «стратегія» дає змогу налагодити ефективну мотивацію, облік, контроль, та аналіз, виступаючи як стандарт, котрий визначає успішний розвиток і дає змогу оцінити досягнуті результати.

На думку Я.А.Жаліла сутність поняття «стратегії» змінювалась в процесі еволюції наукового пізнання економічних процесів та явищ. Досліджуючи дану наукову категорію вчений підкреслює, що «військова теорія» розуміє під поняттям «стратегія» – довгостроковий план дій; «теорія ігор» - алгоритм, що заздалегідь визначає вибір; класичний менеджмент – план, що інтегрує цілі, політику та дії; стратегічний менеджмент – набір правил здійснення місії та досягнення цілей, теорія

державного управління – узгоджений план, який визначає базові орієнтири; економічна теорія – сукупність відносин, що визначаються властивостями відтворення суб'єкта [2, с.10].

Погоджуючись з думкою, що основними етапами стратегічного управління є:

- планування процесу розробки стратегії діяльності суб'єктів;
- стратегічний аналіз сфери діяльності суб'єктів;
- розробка набору базових стратегій;
- узгодження змісту окремих стратегій та їх корегування відповідно до особливостей діяльності суб'єкта;
- контроль за реалізацією стратегій,

можна зазначити, що стратегічне управління потребує побудови динамічної системи, при якій можна забезпечити своєчасне визначення місії, цілей та стратегій, розробку і виконання системи планів, удосконалення діяльності підприємства та його окремих підсистем, що є основою для підвищення його конкурентоспроможності та існування в довгостроковій перспективі[3].

Спільними складовими стратегічного управління будь-якого типу є цілі, досягнення яких означає розробку різних заходів з їх досягнення, взаємозв'язок з середовищем, стратегія, способи їх використання та коригування.

Щоб організація мала змогу розвиватися стратегічно, усі стратегії повинні мати системні характеристики з моменту розробки до їх виконання, щоб охоплювати комплекс визначених цілей та альтернативних варіантів їх досягнення.

Практична реалізація функцій стратегічного управління здійснюється за допомогою системи методів стратегічного управління. Ефективним для порівняльної оцінки показників і зіставлення їх з аналогічними показниками конкурентів є SWOT-аналіз, який дозволяє на перспективу виявити сильні і слабкі сторони підприємства і розробити стратегію і тактику роботи на ринку.

Висновки. Проаналізувавши наукові джерела, можна зробити висновок про відсутність єдиної точки зору у науковців, вчених, практиків на поняття «стратегія». Разом з тим можна помітити еволюцію сутності поняття «стратегії», її розвитку та набуття нових рис.

Якщо дійти до уточнення поняття «стратегії», стає зрозумілим, що стратегія є основною ланкою стратегічного управління, основним елементом процесу стратегічного управління, якому притаманне бачення перспектив, горизонту майбутнього розвитку подій.

Ключові слова: стратегія, управління, стратегічне управління.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шершньова З. Є. Ш 50 Стратегічне управління: Підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2004. — 699 с.
2. Інституційна обумовленість і суб'єктність формування економічних стратегій: автореф. дис. д-ра екон. наук : 08.00.01 / Я. А. Жаліло; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. - Київ, 2016. - 36 с.
3. А.О Касич, Т.О Харченко Стратегічний менеджмент суб'єктів публічної сфери- Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2017/6.pdf